

*Dario Kos
Ivana Putarek
Alen Melnjak*

ZAJEDNIČKO MEĐUNARODNO VOLONTIRANJE, RAZMJENA I ISTRAŽIVANJE U SPORTSKOM OBRAZOVANJU

1. UVOD

Prema mnogim istraživanjima mladi u Hrvatskoj danas žive „sjedilački način života” što je izravno povezano sa zdravstvenim problemima npr. prekomjerne težine i pretilosti, koronarne bolesti kao i emocionalnih i socijalnih problema. Mladi sportaši nakon navršenih 18 godina danas su u osjetljivom razvojnom razdoblju, fizički i psihički. Tako posljednjih godina završetkom srednjoškolskog obrazovanja mladi ljudi gube interes da dalje ostanu aktivni u sportu. Profesionalci, nastavnici tjelesnog odgoja u školama i drugi stručnjaci koji rade s njima na temelju zabrinjavajućih podataka, kako bi mladi i dalje ostali u sportu, mišljenja su da postoji potreba da se uvede novi načini rada stvarajući motivirajuće sportske aktivnosti putem kojih se pozivaju da sudjeluju u njima.

Mladi tim stručnjaka iz Varaždinske županije zajedno s partnerima iz Londona i u suradnji s Agencijom za mobilnost i programe – ERASMUS za mlade osmislio je projekt pod nazivom DIVERSE. S gledišta sporta cilj projekta bio je obrazovanje i osposobljavanje te neformalno učenje za mlade putem volontiranja u svim granama sporta s naglaskom na amaterski sport. Želja je dati mladima iz obje zemlje priliku da imaju bogato i raznovrsno iskustvo kroz razmjene koje će dodati vrijednost na redovnom radu partnera u svojim područjima, kao i razviti neke ključne kompetencije koje će opremiti sudionike za aktivno sudjelovanje u svojim zajednicama izvan projekta. Glavna potreba za ovaj projekt proizlazi iz podzastupljenosti mladih žena u sportu i tjelesnoj aktivnosti u Velikoj Britaniji i Hrvatskoj. Želja ja da Akcija Mladi ima veliku ulogu u njihovom učenju i rastu kroz projekt.

2. OPIS, CILJEVI I ZADAĆE PROJEKTA

Projekt DIVERSE (*Dual International Volunteering Exchange & Research in Sports Education* – Zajedničko međunarodno volontiranje, razmjena i istraživanje u sportskom obrazovanju) Erasmus+ / KA1 je odobren u srpnju 2014. godine i traje

18 mjeseci. Projekt je osmišljen da se realizira putem 4 mobilnosti – dvije razmjene mladih i dva osposobljavanja odraslih. Projekt je namijenjen mladim ljudima u dobi od 14 do 28 godina i namjera mu je da potakne putem sporta i novih sportskih aktivnosti što veći interes među mladima za sudjelovanjem u fizičkim aktivnostima radi prevencije zdravstvenih problema poput pretilosti, krvožilnih bolesti i ostalih psihofizičkih stanja koja sve češće pogađaju mlade ljude, a u starosti postaju velikim problemom cijelog društva. U prve dvije mobilnosti koje su realizirane sudjelovalo je 17 volontera (djevojke u starosti od 15 do 18 godina) i 5 voditelja iz Islington regije u sjevernom Londonu, Velika Britanija i Varaždinske županije, Hrvatska. Ciljana skupina iz Hrvatske bile su djevojke srednjoškolske dobi (15 - 18 godina) sportskog odjeljenja Druge gimnazije Varaždin i aktivni članovi ŠŠSVŽ, 3 profesora kineziologije, 1 predstavnik Školskog športskog saveza Varaždinske županije i 1 osoba predstavnik partnera iz FOI-a. Učenice su participirale u dva sporta: nogomet i rukomet. Ciljana skupina iz Velike Britanije bile su djevojke iz Islington Ladies Football Club iz Londona, 2 trenera nogometa, 1 trener kriketa, 1 trener *netballa* i 1 trener golfa.

Ciljevi projekta:

1. prevladavanje neravnopravnosti spolova u sportu od strane sudionika,
2. razviti komunikacijske vještine, socijalne sposobnosti i organizacijske sposobnosti,
3. promicanje socijalne uključenosti kroz sportske aktivnosti za mlade iz ugroženih sredina/slabijih mogućnosti,
4. omogućiti povezivanje između lokalnih vlasti, lokalne zajednice i sveučilišta i drugih partnera za povećanje kvalitete sportskih infrastruktura i krajolika u Hrvatskoj,
5. podijeliti iskustva sa sportskim trenerima, učiteljima školskog osoblja, koje rade s mladima i drugim utjecajnim članovima zajednice kroz radionice o ulozi sporta u životima mladih ljudi (s naglaskom na ravnopravnost spolova),
6. razviti suradnju uvođenjem dostupnih sportskih aktivnosti,
7. razvijati i izgraditi kapacitete volonterskog sportskog sektora,
8. stvoriti preduvjete za obuku, volontiranje i zapošljavanje u sportu,
9. usvajati i razvijati znanje i svijest o zdravom načinu života i zdravoj prehrani.

Ciljevi se ostvaruju provođenjem aktivnosti putem sljedećih mobilnosti:

- usvajanjem motoričkih znanja iz sportova koji se u Hrvatskoj i Engleskoj mogu smatrati manje zastupljenima ili ih do sada djevojke nisu imale prilike prakticirati,
- aktivnim sudjelovanjem na radionicama o zdravoj prehrani i zdravom načinu života,

- aktivnim sudjelovanjem na radionicama o volontiranju,
- aktivnim sudjelovanjem u natjecateljskim sportskim susretima,
- zajedničkim stručnim ekskurzijama,
- ispunjavanjem anketnih upitnika.

3. PLAN I PROGRAM PRVE MOBILNOSTI

Prva mobilnost projekta održana je u periodu od 23. kolovoza 2014. do 29. kolovoza 2014. u Hrvatskoj u području Varaždinske županije. U prvoj mobilnosti učenice iz nogometnog kluba Islington Borough FC iz Londona zajedno sa svojim trenerima održale su pokazne treninge u nogometu, dok su djevojke sportskog odjeljenja Druge gimnazije Varaždin gostima iz Londona održale pokazne treninge u rukometu. Odigrana je nogometna utakmica, održane su interkulturalne radionice, izleti i večernja druženja u gradu Varaždinu za vrijeme Špancirfesta.

Tablica 1. Program mobilnosti 1

1. dan	dolazak u Varaždin; smještaj u hostel
2. dan	radionica: INTERKULTURALNA RAZMJENA trening nogomet: PREDSTAVLJANJE TIMOVA, PRAVILA NOGOMETNE IGRE I ZAJEDNIČKI NOGOMETNI TRENING koncert: „2 CELLOS“
3. dan	trening nogomet: ZAJEDNIČKI NOGOMETNI TRENING radionica: FIZIČKA AKTIVNOST, ZAŠTO NAM JE POTREBNA radionica: ZDRAVE PREHRAMBENE NAVIKE, ZDRAVI RUČAK I KAKO GA NAPRAVITI
4. dan	izlet: DVORAC TRAKOŠĆAN prezentacija: TRADICIONALNA HRVATSKA KUHINJA trening rukomet: PREDSTAVLJANJE PRAVILA RUKOMETNE IGRE, OSNOVNA METODIKA RUKOMETA predstavljanje: MNK ČREŠNJEVO – ORGANIZACIJA KLUBA
5. dan	utakmica nogomet: NK VARAŽDIN ISLINGTON BOROUGH LADIS FC radionica: HRVATSKI PARAOLIMPIJSKI ODBOR
6. dan	trening: DEMONSTRACIJA RUKOMETNE IGRE press konferencija: VARAŽDINSKA ŽUPANIJA radionica: INTREKULTURALNO UČENJE – SLIČNOSTI I RAZLIKE U VELIKOJ BRITANJI I HRVATSKOJ
7. dan	odlazak gostiju iz Varaždina, izlet: ZAGREB

4. PLAN I PROGRAM DRUGE MOBILNOSTI

Druga mobilnost projekta održana je u periodu od 30. studenoga do 6. prosinca 2014. u Velikoj Britaniji na području grada Londona. U sklopu mobilnosti 2 djevojke iz Druge gimnazije Varaždin i tim voditelja boravili su u Londonu gdje su provodili aktivnosti u sklopu programa mobilnosti. Tako su djevojke održale trening rukometa s djecom iz jedne osnovne škole, odigrale su rukometnu utakmicu s ekipom jedne škole za mladiće i pobijedile s rezultatom 27:23, odigrale su utakmicu u futsalu, odradile su treninge kriketa, *netballa*, top golfa. Uz sportske aktivnosti program je predvidio i radionice iz područja tim bildinga (rada u timu) i interkulturalnog učenja, posjet muzejima i razgled poznatih znamenitosti grada Londona.

Tablica 2. Program mobilnosti 2

1. dan	dolazak u London; smještaj u hostel; prezentacija: UVOD U PROGRAM, SOBELL LC izlet: LONDON SIGHTS, BUCKINGHAM PALACE, BIG BEN, TRAFALGAR SQUAREL
2. dan	trening rukomet: OSNOVNA METODIKA RUKOMETA utakmica rukomet: ST ALOYSISU SCHOOL ŠŠD DRUGA GINAZIJA VARAŽDIN
3. dan	trening kriket: METODIKA KRIKTA izlet: EMIRATES STDIUM, ARSENAL FC trening golf: METODIKA GOLFA
4. dan	radionica: NAČELA TIMSKOG RADA, VOLONTIRANJE trening rukomet: METODIKA RUKOMETNE IGRE posjet utakmica: ARSENAL FC – SOUTHAMPTON FC
5. dan	radionica: ZDARVLJE I TJELESNA AKTIVNSOT, KAKO RAZVITI TJELESNU AKTIVNOST KOD MLADIH izlet: PRIRODOSLOVNI I ZNANSTVENI MUZEJ prezentacija: TRADICIONALNA ENGLESKA KUHINJA
6. dan	trening netball: METODIKA NETBALLA radionica: ISTRAŽIVANJE, PRAČENJE I MOTIVACIJA finalna večer: WINTER WONDERLAND
7. dan	odlazak gostiju iz Londona

Nakon provedene dvije mobilnosti svi partneri u tom partnerstvu putem anketnih upitnika izrazili su pozitivno mišljenje o ovom projektu. Osim volontiranja svi sudionici projekta pokazali su poboljšanje u svladavanju:

ZNANJA:

1. od izazova sportskih aktivnosti kako ih pobijediti i načinima u jednakim pristupima s kojima se suočavaju,
2. poslova i vještina potrebnih za različite vrste sporta (tj. rukometu, nogometu, kriket, golf, *netball*...),
3. osnovne ljudske fiziologije i anatomije koji se odnose na obavljanje vježbe,
4. prednosti redovite tjelesne aktivnosti i sporta u smislu zdravlja i dobrobiti,
5. kako postaviti vođe i procijeniti različite zajednice sportskih aktivnosti,
6. vrijednosti i uvjerenja mladih ljudi iz neke druge zemlje,
7. razumijevanje hrvatske kulture i tradicije/razumijevanje UK kulture i tradicije,
8. ključnih riječi i fraza iz drugog jezika.

VJEŠTINA:

1. raznolikost verbalnih i neverbalnih komunikacijskih metoda i stilova,
2. pregovaranje u području sukoba ili razlike unutar tima,
3. sposobnost za planiranja, strukture i dostupnosti sportskih program,
4. sposobnost kako da na sebi i drugima vrednuju i primjenjuju stečena znanja,
5. kako u javnosti govoriti pred malim skupinama ljudi,
6. novih fizičkih sposobnosti; fizičke pismenosti, tehničke vještine u pojedinim sportovima kao što su nogomet i rukomet.

STAVOVA:

1. poštivanje različitih kultura, etike i sustava vjerovanja,
2. svijesti o važnosti tjelesne aktivnosti za dugoročne zdravstvene prednosti,
3. svijesti o EU i kakve pozitivne mogućnosti pruža,
4. povećanju povjerenja u vlastite sposobnosti i mogućnosti, posebno u pogledu putovanja i doživljaja nove kulture,
5. problematičnim stereotipima žena u sportu,
6. povećane socijalne sposobnosti širenjem svojeg socijalnog kruga i stvaranje dugoročnog prijateljstva s vršnjacima iz drugih država.

5. ZAKLJUČAK

Najvažniji cilj projekta je s gledišta učenica Druge gimnazije Varaždin ostvaren. On je bio da učenice uz pomoć trenera putem volontiranja steknu kompetitivna znanja za daljnjim stručnim usavršavanjem mladih trenerica u sport. Volonterstvo (Forčić, G.) je neplaćena aktivnost kojom pojedinci, samostalno ili u okviru neke grupe ili organizacije, doprinose dobrobiti svoje zajednice ili cijelog društva. Volontiranje se javlja u raznim oblicima: od tradicionalnih običaja uzajamne samopomoći do organiziranog djelovanja zajednice u kriznim periodima. Volontiranje uključuje i pokušaje suzbijanja siromaštva i pomoći u sprečavanju i zaustavljanju sukoba. „Volonterstvo (ili dobrovoljni/dragovoljni rad) jedan je od kamena temeljaca civilnog društva jer oživljava najplemenitija stremljenja čovječanstva: zauzimanje za mir, slobodu, mogućnost izbora, sigurnost i pravičnost za sve ljude.“ (Opća deklaracija o volonterstvu).

U sklopu provođenja projekta DIVERSE pripremaju se još dvije mobilnosti koje će se provesti u 2015. godini. Ovaj projekt rezultat je zajedničkog rada, kolaboracije i kooperacije ŠŠSVŽ-a, Druge gimnazije Varaždin i FOI-a s Varaždinskom županijom i partnerima iz Londona koje smo imali priliku upoznati temeljem projekta kojeg je ŠŠSVŽ proveo u studenome 2013. godine – Poticanje međunarodne sportske suradnje, a u sklopu kojeg su dogovorene smjernice i dalje zajedničke aktivnosti koje su u konačnici rezultirale provođenjem projekta DIVERSE.

Partneri će u sljedeće dvije mobilnosti osmisлити nove projekte koji promoviraju bavljenje sportom i sport koriste kao platformu za obrazovno i odgojno djelovanje na ciljane skupine.

6. LITERATURA

1. Internetska stranica: www.mobilnost.hr
2. Internetska stranica: www.varazdinska-zupanija.hr
3. Internetska stranica: www.2gimnazija-varazdin.hr
4. Internetska stranica: www.sssvz.hr
5. Internetska stranica: www.foi.unizg.hr
6. Internetska stranica: www.better.org.uk
7. Internetska stranica: www.islington.uk
8. Forčić, G. (2009). *Nova snaga u zajednici - Upravljanje volonterima u ustanovama zdravstva i socijalne skrbi*. Rijeka: Udruga za razvoj civilnog društva SMART.